Adviescollege
Veiligheid
Groningen

Jaarverslag

2024

Maart 2025

Voorwoord

“Ik schrijf dit voorwoord op het moment dat de wereld nogal in beroering is. Oorlogen, handelsconflicten, claims (Groenland!) en toenemende twijfels of onze vriend en bondgenoot morgen nog wel onvoorwaardelijk aan onze zijde staat. Het zijn op wereldschaal onzekere tijden.

Ik sla de brug naar Groningen. Want bij Groningers in het aardbevingsgebied komt er meer onzekerheid bovenop. Onzekerheid over hun huis of bedrijfsgebouw. Ook nu nog. Ondanks dat de hersteloperatie het afgelopen jaar is voortgezet. Ben ik in mijn pand voldoende veilig? Is mijn gebouw goed opgenomen? Valt het op de juiste gronden buiten de scope van de versterkingsoperatie? Zie ik een onverklaarbaar verschil met gebouwen in vergelijkbare omstandigheden? Dit zijn vragen die al enige tijd leven. Het is daarom dat Eddie van Marum, de staatsecretaris Herstel Groningen, ons adviescollege deze maand een adviesvraag voorlegt over de kwaliteit van beoordelingsrapporten van gebouwen.

Wij werken deze adviesvraag nu uit. Wij zullen informatie van de Nationaal Coördinator Groningen, het Staatstoezicht op de Mijnen en veel andere partijen in Groningen, zoals gemeenten, maatschappelijk organisaties, advocaten en bouwkundige adviesbureaus gebruiken. Wij zullen al onze wetenschappelijke kennis en praktijkervaring inzetten om de staatssecretaris een helder antwoord te geven. Onafhankelijk en deskundig!

Wij hopen dat u diezelfde inzet, kennis, ervaring en betrokkenheid opmaakt uit de activiteiten die in dit Jaarverslag 2024 zijn weergegeven. Het afgelopen jaar was wederom een productief en interessant jaar - en niet altijd gemakkelijk. Zo plaatste de adviesvraag over wierden ons voor inhoudelijke uitdagingen en was de verhuizing van ons opdrachtgeverschap van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een verrassing (en vergde de nodige energie). Desondanks kijken wij met voldoening op 2024 terug.

Voor een volledig overzicht van onze vele activiteiten verwijs ik u graag naar de pagina's hierna. Ik wens u veel leesplezier. Bij vragen, aarzel niet, leg ze aan ons voor.

Tot slot wil ik op deze plaats al mijn collega's in het ACVG, van het eerste uur in de zomer van 2019 tot heden hartelijk bedanken voor hun inzet, inbreng, betrokkenheid en samenwerking gedurende de afgelopen jaren. Van goede samenwerking was ook sprake met onze opdrachtgevers en eigenaars, eerst bij het ministerie van EZK, sinds afgelopen zomer het ministerie van BZK. Hartelijk dank! De navigatie van het ‘schip’ ACVG is vanaf augustus in handen van een nieuwe voorzitter. Ik wens hem/haar voldoening en succes in het leveren van volgende bijdragen aan het herstel van Groningen.”

Maart 2025

Wim Nagtegaal,
Voorzitter ACVG

Inhoud

Voorwoord 1

1 Wat doet het ACVG? 3
1.1 Taak 3
1.2 Werkwijze van het ACVG 3
1.2.1 Adviseren 4
1.2.2 Klankbordfunctie 5
1.2.3 Signaalfunctie 5
1.2.4 Kernwaarden van het ACVG 5
1.3 Samenstelling 5

2 Werkzaamheden in 2024 7
2.1 Adviezen 7
2.1.1 Afronding nadere beoordelingen typologieaanpak 7
2.1.2 Veiligheid van gebouwen op wierden 8
2.2 Klankbord- en signaalfunctie 9
2.2.1 Klankbordfunctie voor de verantwoordelijke ministeries 9
2.2.2 Technische klankbordfunctie voor de Nationaal Coördinator Groningen 10
2.2.3 Signaalfunctie 11
2.3 Overig werkzaamheden in 2024 12
2.3.1 Betrokkenheid bij lopende initiatieven 12
2.3.2 Verkenning naar onderwerpen op eigen initiatief 12
2.3.3 Werkbezoeken, kennismakingsgesprekken en regulier overleg 12

3 Opvolging van adviezen uit voorgaande jaren 14
3.1 Veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie 14
3.2 Toepassing Tijdvak 6 15

4 Financiële verantwoording 18

Afkortingenlijst 19

Begrippenlijst 19

1 Wat doet het ACVG?

Het Adviescollege Veiligheid Groningen (ACVG) geeft sinds 2019 onafhankelijk en deskundig advies aan de ministers en staatssecretarissen die gaan over de constructieve veiligheid van gebouwen in Groningen. Door de gaswinning in de regio zijn er aardbevingen ontstaan. Hierdoor moeten sommige gebouwen versterkt worden, zodat ze net zo veilig zijn als andere gebouwen in Nederland. De adviezen van het ACVG gaan over de versterkingsoperatie in de gemeenten Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen en Oldambt.

In dit hoofdstuk leest u meer over onze taak (paragraaf 1.1), werkwijze (paragraaf 1.2) en samenstelling (paragraaf 1.3).

1.1 Taak

Het ACVG adviseert de staatssecretaris Herstel Groningen, de heer E. van Marum, die verantwoordelijk is voor de versterkingsoperatie. We kunnen hem zowel gevraagd als ongevraagd adviseren. Daarnaast kunnen de Eerste en Tweede Kamer het ACVG om advies vragen. De wettelijke basis van het ACVG is vastgelegd in de Tijdelijke Wet Groningen.

Waar wij ons op richten
De adviezen van het ACVG zijn gericht op belangrijke vraagstukken zoals:

- Hoe wordt bepaald welke gebouwen in Groningen mogelijk minder veilig zijn?
- Hoe wordt beoordeeld of een gebouw veilig genoeg is?
- Hoe wordt vastgesteld welke versterkingen nodig zijn om een gebouw voldoende veilig te maken?

Taakuitbreiding
Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)[1] heeft in 2023 besloten om de taak van het ACVG uit te breiden. Vooruitlopend op de benodigde wetswijziging[2] werkt het ACVG al volgens deze nieuwe taak. De kern van de werkzaamheden, het adviseren over constructieve veiligheid, blijft hetzelfde. Daar zijn de volgende onderwerpen aan toegevoegd:

- schade wanneer dit invloed heeft op de constructieve veiligheid van de gebouwen;
- de wijze waarop de versterkingsoperatie wordt uitgevoerd;
- de relatie tussen ondergrondse bodembeweging en de effecten op de veiligheid van bebouwing boven de grond.

Daarnaast kijkt ACVG bij het geven van advies niet alleen naar de fysieke veiligheid. We houden ook rekening met de impact en beleving van het adviesonderwerp en de gevolgen daarvan voor het welzijn en welbevinden van de Groninger.

Ons doel is om iedereen in het aardbevingsgebied in Groningen veilig te laten wonen, werken en recreëren.

1.2 Werkwijze van het ACVG

Het ACVG speelt op verschillende manieren een rol bij het versterken van de veiligheid in Groningen:

- **Advies:** De belangrijkste taak van het ACVG is het geven van advies over de veiligheid van gebouwen in Groningen.
- **Klankbord:** Het ACVG biedt zijn expertise aan als klankbord voor beleidsmakers of uitvoerders van de versterkingsoperatie. Dit kan bijvoorbeeld gaan over vragen rondom het opvolgen van adviezen of technische vraagstukken in de uitvoering van beoordelingen.
- **Signaal:** Als het ACVG tijdens zijn werk aandachtspunten in de versterkingsoperatie tegenkomt, brengt het deze onder de aandacht van het betrokken ministerie.

Bij al zijn werkzaamheden stelt het ACVG zijn kernwaarden onafhankelijkheid, deskundigheid, transparantie én omgevingsbewustzijn voorop.

Hierna gaan we verder in op deze verschillende rollen en hoe het ACVG zijn kernwaarden daarbij borgt.

[1] Door herindeling van de ministeries, is het opdrachtgeverschap van het ACVG per 1 januari 2025 overgegaan naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
[2] Op moment van schrijven van dit jaarverslag is het betreffende wetsvoorstel door de Eerste en Tweede Kamer aangenomen, maar nog niet in werking getreden.

1.2.1 Adviseren

Bij elk adviestraject volgt het ACVG een aantal vaste stappen. Zie het figuur hierna voor dit proces op hoofdlijnen.

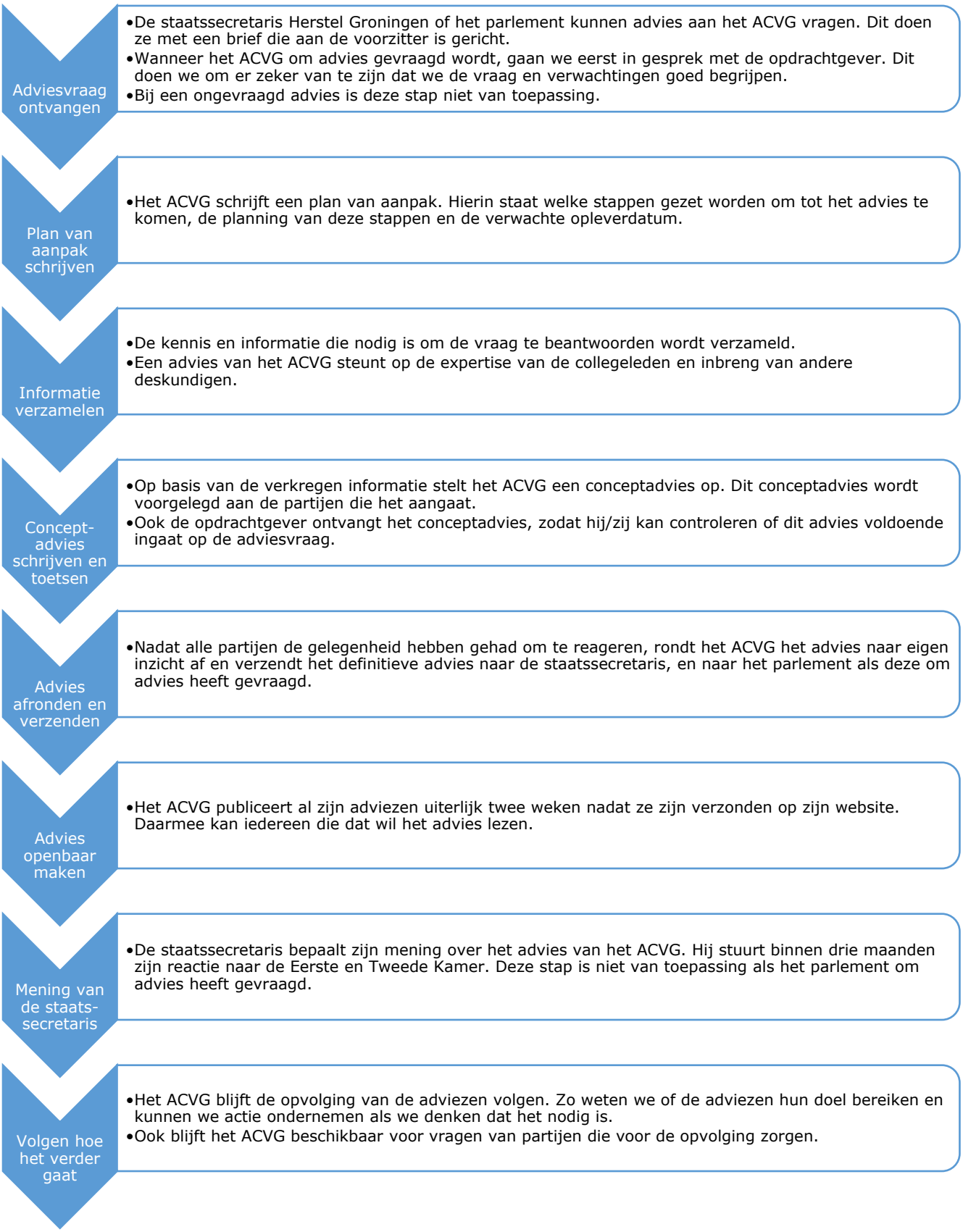

Figuur 1 - Het adviesproces van het ACVG.

1.2.2 Klankbordfunctie

De klankbordfunctie van het ACVG biedt beleidsmakers en de uitvoerder Nationaal Coördinator Groningen (NCG) de mogelijkheid om hun plannen en ideeën te toetsen aan de expertise van het ACVG. Het ACVG fungeert hierbij als sparringpartner en biedt waardevolle feedback. Dit kan bijvoorbeeld gaan over vragen rondom de uitvoering van adviezen, technische vraagstukken of andere praktische uitdagingen die zich voordoen bij de versterkingsoperatie. Het doel is om mogelijke obstakels tijdig te signaleren en te zorgen voor een vlotte en juiste uitvoering van de versterkingsmaatregelen. Het ACVG zorgt ervoor dat het in deze rol altijd zijn onafhankelijke positie bewaart.

1.2.3 Signaalfunctie

Wanneer het ACVG tijdens zijn werkzaamheden problemen, knelpunten of onduidelijkheden tegenkomt in de versterkingsoperatie, brengt het deze actief onder de aandacht van het betrokken ministerie. We noemen dit de signaalfunctie. Het kan bijvoorbeeld gaan om onduidelijke afspraken of andere zaken die de voortgang of de kwaliteit van de versterkingsoperatie in gevaar kunnen brengen. Het doel is deze snel onder de aandacht te brengen van degenen die er verantwoordelijk voor zijn, zodat er passende maatregelen kunnen worden genomen om de veiligheid te waarborgen.

1.2.4 Kernwaarden van het ACVG

De kernwaarden van het ACVG zijn: deskundig, onafhankelijk, transparant en omgevingsbewustzijn. Het ACVG geeft hier op de volgende manier invulling aan:

Deskundig

Het ACVG bestaat uit vijf deskundige leden, die ieder hun eigen expertise en jarenlange ervaring meebrengen in hun specifieke vakgebied. Deze diversiteit aan kennis zorgt ervoor dat we vanuit verschillende invalshoeken kunnen bijdragen aan de versterkingsoperatie. Indien nodig schakelen we extra specialisten in om specifieke vraagstukken verder te verdiepen en deskundig advies te leveren. Zo kunnen we altijd de juiste expertise inzetten voor elke situatie. In paragraaf 1.3 geven we een gedetailleerd overzicht van de samenstelling van het ACVG en de achtergronden van onze leden.

Onafhankelijk

Iedereen die bij of voor het ACVG werkt, moet onafhankelijk zijn. Dit betekent dat we strenge eisen stellen aan (neven)werkzaamheden en het arbeidsverleden van onze leden, externe specialisten en medewerkers. Zo zorgen we ervoor dat we altijd zonder belangen kunnen adviseren. Een overzicht van de nevenfuncties van de leden van het ACVG is voor ieder beschikbaar op onze website.

Het ACVG wordt in zijn werk ondersteund door medewerkers die werken bij de Rijksoverheid. Zij hebben een bijzondere positie: ze leggen alleen inhoudelijke verantwoording af voor hun werk aan het ACVG en niet aan de bewindspersoon bij het ministerie.

Transparant

Wij vinden het van groot belang dat wij transparant zijn over onze werkzaamheden. Informatie over het ACVG, onze werkwijze en onze adviezen is daarom te vinden op onze website www.adviescollegeveiligheidgroningen.nl. Wij publiceren elk advies binnen twee weken nadat deze is uitgebracht. Wanneer achtergronddocumentatie bij een advies beschikbaar is, is dit bij het ACVG op aanvraag verkrijgbaar. Eind 2024 hebben we onze website verbeterd en vernieuwd om meer duidelijkheid te geven over onze rol en werkzaamheden.

Omgevingsbewustzijn

Het ACVG werkt onafhankelijk, maar altijd in nauwe samenwerking met de verschillende partijen die betrokken zijn bij de versterkingsoperatie. We zorgen ervoor dat we goed op de hoogte blijven van de ontwikkelingen door regelmatig contact te onderhouden met de betrokkenen. Daarnaast plannen we gesprekken en werkbezoeken in Groningen, zodat we meer gevoel krijgen bij de situatie ter plekke en direct in gesprek kunnen gaan met uitvoerders, maatschappelijke organisaties, bewoners en eigenaren. Deze praktische benadering stelt ons in staat om onze rol effectief te vervullen en goed afgestemd te blijven op de actuele stand van zaken. In hoofdstuk 2 lichten we toe hoe we dit in 2024 hebben georganiseerd en uitgevoerd.

1.3 Samenstelling

Bij het besluit om de taak te verbreden, is het ACVG ook in samenstelling uitgebreid. Het ACVG had op 1 januari 2024 in totaal één voorzitter, dhr. Nagtegaal, en twee leden met kennis van constructieve veiligheid, dhr. Rots en dhr. Wijte.

Per 1 februari 2024 is mevr. Vink benoemd tot lid van het ACVG. De geboren en getogen Groningse verrijkt het ACVG met haar ruime en praktische ervaring met de uitvoering van de versterkingsoperatie.

Medio maart 2024 heeft het ACVG mevr. Van der Bas verwelkomd als vijfde lid. Zij richt zich vooral op de maatschappelijke impact van adviezen over constructieve veiligheid: het welzijn en welbevinden van de Groningers. Daarbij neemt ze haar ervaringen als mensenrechtenjurist mee, met focus op welzijn en (gezondheids)zorg. Medio december 2024 heeft mevr. Van der Bas ook de rol van vice-voorzitter van het ACVG op zich genomen.

De leden zijn per Koninklijk Besluit benoemd en ontvangen voor hun werkzaamheden een vaste maandelijkse vergoeding. De samenstelling van het adviescollege zag er in 2024 als volgt uit:

Wim Nagtegaal, vice-admiraal b.d.
Voorzitter en lid

Mr. Chila van der Bas
Vice-voorzitter en lid, specialisme: welzijn en welbevinden

Prof. dr. ir. Jan Rots
Lid, specialisme: constructieve veiligheid

Ing. Joyce Vink
Lid, specialisme: uitvoering

Prof. ir. Simon Wijte
Lid, specialisme: constructieve veiligheid

Drs. Nynke Cornelissen
secretaris-directeur

Het ACVG wordt in zijn dagelijkse werk inhoudelijk en facilitair ondersteund door een bureau onder leiding van de secretaris-directeur. Dit bureau is bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) ondergebracht en bestaat uit o.a. coördinerend- en specialistisch adviseurs.

Het ACVG maakt bij zijn werkzaamheden gebruik van de externe expertise vanuit Jongejan Risk Management Consulting en P.C. van Staalduinen Advies.

2 Werkzaamheden in 2024

In dit hoofdstuk bespreken we de werkzaamheden van het ACVG in 2024.

Het ACVG heeft in 2024 twee adviezen uitgebracht:
- over de typologieaanpak voor een bepaald type gebouw met een houten draagconstructie (maart 2024);
- over de veiligheid van gebouwen die op een wierde staan (juli 2024).

Een samenvatting van deze adviezen is te vinden in paragraaf 2.1. Ook kunt u daar lezen wat er is gedaan na het uitbrengen van deze adviezen.

Naast het geven van adviezen heeft het ACVG zijn expertise ook op andere manieren ingezet. Zo is het ACVG als klankbord geraadpleegd door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de NCG. Bovendien heeft het ACVG een signalerende rol vervuld. Meer over deze rollen leest u in paragraaf 2.2.

In paragraaf 2.3 vindt u een toelichting op de overige werkzaamheden van het ACVG, zoals de trajecten waaraan wij in 2024 hebben gewerkt, maar die nog niet zijn afgerond.

2.1 Adviezen

2.1.1 Afronding nadere beoordelingen typologieaanpak

Het ACVG heeft in 2024 de laatste uitgewerkte typologie voor de typologieaanpak beoordeeld. De typologieaanpak is ontwikkeld om Groningen sneller veilig te maken. Hierbij worden woningen ingedeeld op basis van vergelijkbare bouwkundige kenmerken, zodat de versterking meer seriematig kan worden aangepakt. Dit gaat veel sneller dan de een-op-een aanpak, waarbij elke woning apart wordt doorgerekend. Bovendien zorgt deze aanpak ervoor dat er minder verschillen ontstaan. De typologieaanpak is ontwikkeld door TNO.

De laatste typologie die TNO heeft ontwikkeld is voor vrijstaande gebouwen met een draagconstructie van hout (houtskeletbouw), die maximaal één bouwlaag en eventueel een kap hebben. Deze typologie heeft de naam HOUT1 gekregen. De ontwikkeling van deze typologie heeft enige tijd geduurd. Oorspronkelijk werd de afronding in het voorjaar van 2023 verwacht. Echter bleek, mede op basis van een review door TU Delft, dat er meer onderbouwing nodig was. Begin 2024 heeft TNO de definitieve uitwerking opgeleverd en heeft het ACVG deze typologie gevalideerd.

Wat heeft het ACVG geadviseerd?
TNO heeft de uitwerking van de HOUT1-typologie gebaseerd op een bijlage van de Nederlandse Praktijkrichtlijn. Dat is een andere manier dan de eerder beoordeelde beton- en metselwerktypologieën. Hiervoor is gekozen vanwege het ontbreken van voldoende berekeningsresultaten van referentiewoningen. Het ACVG is tot de conclusie gekomen dat deze uitwerking valide is en dat de HOUT1-typologie gebruikt kan worden. In de praktijk zal dit vooral gebeuren bij de herbeoordeling van adressen of adressen die nog aan de versterkingsoperatie worden toegevoegd. Veel gebouwen waren op het moment van de validatie namelijk al door de NCG beoordeeld.

De uitwerking van de HOUT1-typologie gaf daarnaast een belangrijk inzicht: alle gebouwen die aan deze typologie toegedeeld kunnen worden, zijn zonder versterking voldoende veilig.

In het slotwoord van zijn validatie heeft het ACVG aanbevolen dat TNO alle rapportages rondom de typologieaanpak nog eenmaal zou bezien. We wezen vooral op de toedelingsrapportage, die de NCG en ingenieursbureaus gebruiken om te bepalen of een gebouw voldoet aan de kenmerken van een typologie en in aanmerking komt voor beoordeling op basis daarvan. Deze rapportage werd vastgesteld voordat alle typologieën waren afgerond, terwijl de ontwikkeling en toepassing van typologieën nog tot enkele wijzigingen leidde.

Wat is er na het uitbrengen van het advies gebeurd?
Het ACVG heeft een brief over zijn validatie[3] op 28 maart 2024 gestuurd naar staatssecretaris Mijnbouw, dhr. Vijlbrief.

Naar aanleiding van onze aanbeveling heeft TNO de meest recente versie (revisie F) van de algemene toedelingsrapportage bij de typologieaanpak met het ACVG gedeeld. Hierin zijn de laatste inzichten verwerkt en inconsistenties opgelost. Medio 2024 heeft het ACVG deze beoordeeld en vastgesteld hier geen inhoudelijke opmerkingen over te hebben. Daarmee is dit actiepunt afgerond.

[3] Adviescollege Veiligheid Groningen (28 maart 2024). *Validatie typologie HOUT1.* Brief, kenmerk ACVG202403-01.

De staatssecretaris heeft de validatie op 2 september 2024 verwerkt in een wijziging van de Regeling Tijdelijke wet Groningen.

2.1.2 Veiligheid van gebouwen op wierden

Op verzoek van de Staatssecretaris Mijnbouw (EZK) heeft het ACVG een advies uitgebracht over de veiligheid van gebouwen op wierden in Groningen. Wierden zijn heuvels die honderden jaren geleden door mensen opgeworpen zijn om bij hoogwater een droge plek te hebben. Ze zijn in de loop van de jaren bebouwd geraakt. In recent wetenschappelijk onderzoek wordt gezegd dat de slappere grond van wierden de trillingen van aardbevingen kan vergroten. De staatssecretaris heeft het ACVG gevraagd wat deze inzichten betekenen voor de beoordeling en versterking van gebouwen die op wierden staan.

Wat heeft het ACVG geadviseerd?
Het ACVG is tot de conclusie gekomen dat er meer informatie nodig is om een antwoord te kunnen geven op de adviesvraag. Op enkele onderdelen heeft het ACVG nog twijfels over de uitkomsten van het wetenschappelijke onderzoek. Het is nog onvoldoende zeker of wierden de trillingen van aardbevingen vergroten. En wanneer ze de trillingen vergroten, hoeveel dit dan is.

Een onafhankelijk onderzoeksinstituut kan dit onderzoek uitvoeren. Op basis van gesprekken met deskundigen verwacht het ACVG dat dit onderzoek binnen zes maanden na opdrachtverlening uitgevoerd kan worden. Met deze resultaten kan kort daarop worden bepaald of het nodig is om de instructie voor de uitvoering van de versterkingsoperatie op wierden aan te passen.

Ook beveelt het ACVG aan om een keuze te maken over wat er gebeurt met de beoordeling en versterking van gebouwen op wierden in de onderzoeksperiode. Het ACVG adviseert de onderzoeksresultaten af te wachten voor de beoordelingen en versterkingen die nog moeten starten. De beoordelingen en versterkingen die al lopen of op punt van beginnen staan kunnen in overleg met de bewoner doorgaan. De versterkingsoperatie als geheel kan op volle kracht worden voortgezet. De tijd en middelen die vrijkomen, kunnen worden gebruikt voor de adressen die niet op wierden staan.

Het ACVG schrijft verder in zijn advies dat het belangrijk is dat de bewoners en eigenaren van de adressen op wierden op tijd en tegelijk te horen krijgen hoe lang het onderzoek duurt en wat dit betekent voor de planning van de beoordeling en eventuele versterking op hun adres.

Wat is er na het uitbrengen van het advies gebeurd?
Het ACVG heeft zijn advies 'Veiligheid van gebouwen op wierden'[4] op 8 juli 2024 verstuurd aan de staatssecretaris Herstel Groningen.

Op 8 oktober 2024 heeft de staatssecretaris in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer[5] gemeld dat zijn reactie op het ACVG-advies later komt dan gebruikelijk. De reden hiervoor is dat hij meer tijd nodig heeft om de opvolging van het advies af te stemmen met de regio, de NCG, het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en het ACVG.

Op 10 januari 2025 heeft de staatssecretaris Herstel Groningen zijn reactie op het ACVG-advies[6] naar de Eerste en Tweede Kamer gestuurd. Uit deze reactie blijkt dat hij ons advies grotendeels opvolgt:

- Er komt een korte studie door een onafhankelijk onderzoeksinstituut naar de ontbrekende informatie (vergroten wierden trillingen van aardbevingen, en zo ja, hoeveel). Naar verwachting wordt deze studie medio 2025 afgerond.
- Er wordt aangekondigd dat het ACVG opnieuw om advies gevraagd wordt, zodra de resultaten van deze studie beschikbaar zijn.

[4] Adviescollege Veiligheid Groningen (8 juli 2024). *Veiligheid van gebouwen op wierden.* Adviesrapport, kenmerk ACVG202407-02.
[5] Staatssecretaris Herstel Groningen (8 oktober 2024). *Uitstel appreciatie ACVG-advies veiligheid van gebouwen op wierden.* Kamerbrief, kenmerk 2024-0000821205.
[6] Staatssecretaris Herstel Groningen (10 januari 2025). *ACVG-advies Veiligheid gebouwen op wierden.* Kamerbrief, kenmerk 2025-0000008253.

- Tegelijkertijd met de studie wordt de NCG gevraagd om na te gaan welke methoden en berekeningen in het verleden voor de al beoordeelde en versterkte gebouwen op wierden zijn gebruikt. Hiermee wil de staatssecretaris zicht krijgen op in welke situaties nog een marge in de berekeningen zit om het effect van een eventuele hogere seismische belasting op te vangen.
- De beoordelingen en versterkingen die nu worden uitgevoerd gaan ongewijzigd door. Een kleine uitzondering wordt gemaakt voor 48 adressen waarvoor de beoordeling nog moet starten. Zij wachten op de uitkomsten van de studie en het daaropvolgende ACVG-advies, om te voorkomen dat gebouwen onnodig versterkt worden of later aanvullende versterkingsmaatregelen nodig hebben.
- Bewoners van een gebouw op een wierde die in de versterkingsopgave zitten worden geïnformeerd na afronding van de eerder genoemde studie en het ACVG-advies daarover. Zij kunnen als ze vragen hebben wel zelf contact opnemen met het bewonerscontactcentrum van de NCG. Op dit punt wijkt de staatssecretaris af van ons advies, waarin onze aanbeveling was om bewoners op tijd en tegelijk te informeren over de betekenis van het nadere onderzoek/studie voor hun situatie.

Het SodM heeft op 15 januari 2025 zijn reactie op het conceptadvies[7], dat we eerder ter consultatie met het SodM hadden gedeeld, op zijn website gezet. Daarin schrijft het SodM het eens te zijn dat er vervolgonderzoek nodig is. Wel adviseert het SodM met klem om zonder vertraging door te gaan met het beoordelen en zo nodig versterken van huizen op wierden.

Na overleg met het SodM en ACVG zijn er diverse acties opgezet om uitvoering te geven aan het advies en zijn er voorbereidingen getroffen voor het uitvoeren van de genoemde korte studie. De formele opdracht tot het uitvoeren van deze studie is begin maart aan het onafhankelijke onderzoeksinstituut verleend. Ook heeft het ACVG deelgenomen aan een startbijeenkomst met de partijen die bij deze studie betrokken zijn.

2.2 Klankbord- en signaalfunctie

In deze paragraaf gaan we in op de activiteiten die het ACVG in 2024 heeft uitgevoerd in het kader van zijn klankbord- en signaalfunctie. We verdelen de activiteiten vanuit de klankbordfunctie in twee onderdelen: de beantwoording van vragen van de ministeries die verantwoordelijk zijn voor de versterkingsoperatie (paragraaf 2.2.1) en de beantwoording van technisch-constructieve vragen van de NCG (paragraaf 2.2.2). Daarna volgt een paragraaf over onze signaalfunctie (paragraaf 2.2.3).

2.2.1 Klankbordfunctie voor de verantwoordelijke ministeries

Het ACVG was in 2024 op verzoek van het ministerie EZK, en later op verzoek van het ministerie van BZK[8] beschikbaar om zijn expertise en visie te delen over verschillende vraagstukken. Hieronder lichten we een aantal onderwerpen uit:

Diepteanalyse naar haalbaarheid van de einddatum van de versterking (NCG)

De NCG heeft in 2024 een diepgaande analyse uitgevoerd naar de haalbaarheid van de beloofde einddatum voor de versterkingsoperatie (31 december 2028). Mede op verzoek van het ministerie van EZK heeft het ACVG meegelezen met het conceptrapport van de NCG en de reactie van de staatssecretaris Herstel Groningen hierop in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer. Het ACVG heeft vooral aangespoord om daadkracht te tonen in de brief en daarin zo concreet mogelijk te zijn. Bijvoorbeeld hoe geborgd wordt dat een nieuwe planning wel gehaald wordt. Ook hebben we enkele vragen gesteld over het zogenoemde wendbare versterkingsplan.

De staatssecretaris Herstel Groningen heeft de diepteanalyse van de NCG op 10 september 2024 aan de Tweede Kamer aangeboden.[9]

Consultatie wet 'uitvoering maatregelen parlementaire enquête aardgaswinning Groningen'

Het ACVG heeft op verzoek van het ministerie van EZK medio 2024 meegelezen met een wetsvoorstel dat verschillende wijzigingen van de Tijdelijke Wet Groningen en de Mijnbouwwet voorstelt. Deze wijzigingen hebben te maken met de uitvoering van maatregelen vanuit de parlementaire enquête aardgaswinning Groningen. Na bestudering van het wetsvoorstel bleek het ACVG inhoudelijk geen op- en aanmerkingen te hebben.

---

[7] Staatstoezicht op de Mijnen (7 juni 2024). *Reactie SodM op conceptadvies ACVG 'Veiligheid van gebouwen op wierden'.* Brief, kenmerk 59053995.

[8] Medio 2024 is de verantwoordelijkheid voor de versterkingsoperatie overgebracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat naar het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

[9] Staatssecretaris Herstel Groningen (10 september 2024). *Diepteanalyse haalbaarheid 2028.* Kamerbrief, kenmerk 2024-0000773156.

Reactie op NCG-proef combineren lichte versterkingen met verduurzaming
Op verzoek van het ministerie van BZK heeft het ACVG in december 2024 gereageerd op een conceptrapport van de NCG over een proef met het combineren van lichte versterkingen en verduurzaming bij 185 woningen. Deze proef volgde uit één van de maatregelen van de overheid in Nij Begun (maatregel 29).

In zijn reactie heeft het ACVG aangegeven het goed te vinden dat er een proef op deze schaal is uitgevoerd. We hebben echter wel enkele belangrijke kanttekeningen geplaatst bij de conclusies in het conceptrapport. De belangrijkste opmerking van het ACVG ging over de aannames, risico's en onzekerheden die in het rapport worden genoemd, vooral rondom de gevolgen voor de voortgang van de versterkingsoperatie.

De staatsecretaris Herstel Groningen heeft onze reactie en die van andere partijen gebruikt om een besluit te nemen over de verdere uitrol van de proef. Op 24 januari 2025 heeft de staatssecretaris besloten dat de NCG de verduurzaming zal uitvoeren bij alle adressen waarbij lichte versterking nodig is.[10]

2.2.2 Technische klankbordfunctie voor de Nationaal Coördinator Groningen
De NCG voert de versterkingsoperatie uit en kan tijdens deze werkzaamheden tegen constructief-technische vraagstukken aanlopen. Het ACVG is beschikbaar als een onafhankelijke sparringpartner, die technische expertise en feedback biedt.

In 2024 heeft het ACVG op een viertal onderwerpen meegedacht, die we hieronder kort toelichten:

Gebruik van referentieadviezen bij de beoordeling van gebouwen
Eind 2023 vroeg de NCG het ACVG om zijn mening over de methode die een ingenieursbureau gebruikte voor zijn veiligheidsbeoordelingen. Het ging om een werkwijze waarbij het ingenieursbureau berekeningen van andere gebouwen hergebruikte. Volgens de NCG week deze werkwijze af van de goedgekeurde beoordelingsmethodes waarin gebruik gemaakt wordt van referentieadviezen, zoals de typologie- en praktijkaanpak. Het ACVG heeft bevestigd dat de methode van het ingenieursbureau niet goedgekeurd is en dat het valideren van deze nieuwe manier waarschijnlijk veel tijd zou kosten. De NCG heeft de feedback van het ACVG meegenomen in de verdere gesprekken met het ingenieursbureau.

De beoordeling van binnenwanden
De NCG heeft gemerkt dat ingenieursbureaus verschillend omgaan met de beoordeling van binnenwanden bij de veiligheid van gebouwen. In april 2024 gaf het ACVG op verzoek van de NCG zijn visie hierover.

Sommige bureaus vinden dat lichte scheidingswanden niet beoordeeld hoeven te worden, terwijl andere dat wel doen. De bureaus die deze wanden wel beoordelen, gebruiken verschillende uitgangspunten. Dit leidt tot verschillen in versterkingsadviezen, wat niet wenselijk is.

Het ACVG heeft in zijn reactie aan de NCG toegelicht wat de Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 voorschrijft. Ook hebben we voorgesteld om in het *Applicatiedocument Beoordeling Seismische Capaciteit* extra aanwijzingen op te nemen, zodat ingenieursbureaus op dezelfde manier werken. Zo heeft het ACVG aanbevolen om in het applicatiedocument op te nemen wanneer men er vanuit mag gaan dat een binnenwand goed gesteund wordt, en wanneer niet. Dit zorgt voor een gelijkere aanpak en voldoende veiligheid.

De NCG heeft mede op basis van de reactie van het ACVG een nadere instructie over de beoordeling van binnenwanden aan ingenieursbureaus gestuurd.

Het beoordelen van spouwankers
In april 2024 heeft de NCG een casus over spouwankers voorgelegd aan het ACVG. Spouwankers verbinden het binnen- en buitenspouwblad van een gebouw. Ingenieursbureaus bleken deze op verschillende manieren mee te nemen in de beoordeling van de veiligheid van gebouwen. De NCG wilde daarom duidelijke aanwijzingen voor de ingenieursbureaus opnemen in het *Applicatiedocument Beoordeling Seismische Capaciteit*, om zo een goede en consistente beoordeling te waarborgen.

[10] Staatssecretaris Herstel Groningen (24 januari 2025). *Beleidsbrief versterken.* Kamerbrief, referentie 2025-0000041335.

Het ACVG heeft enkele suggesties voor dit document gegeven. Zo is aanbevolen om de voorschriften te baseren op algemene kenmerken van een gebouw, zoals het type gebouw (grondgebonden), het aantal woonlagen en het bouwjaar.

Daarnaast vroeg het ACVG extra aandacht voor bepaalde gebouwen die al eerder zijn beoordeeld. Bij gebouwen van vóór 1970 met vier of meer bouwlagen boven maaiveld is het aan te raden om na te gaan of de spouwankers voldoen aan de eisen in het Bouwbesluit. Door deze extra controle wordt de veiligheid geborgd.

De NCG heeft naar aanleiding van de reactie van het ACVG een instructie naar ingenieursbureaus gestuurd en is daarnaast nagegaan welke gebouwen extra aandacht vragen. Het bleek om circa 10 gebouwen te gaan. Bij een deel daarvan kon niet vastgesteld worden dat de kwaliteit van spouwankers tijdens de opname is beschouwd. Deze gebouwen moeten dus extra gecontroleerd worden.

Het meenemen van de lokale grondopbouw in bepaalde berekeningen
In oktober 2024 heeft de NCG bij het ACVG een vraag voorgelegd over de manier waarop een bepaalde paragraaf in de Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998 (hierna: NPR 9998) gelezen moet worden. De NPR 9998 beschrijft (reken)methoden waarmee constructeurs kunnen vaststellen of gebouwen, al dan niet na versterkingsmaatregelen, voldoende aardbevingsbestendig zijn.

Een ingenieursbureaus was van mening dat volgens de NPR 9998 bij alle NLTH-analyses (een specifieke rekenmethode) de locatiespecifieke methode gebruikt moet worden om de seismische belasting te bepalen. Dit zou betekenen dat bij elke berekening een analyse van de invloed van de lokale grondopbouw nodig zou zijn. De NCG was het niet eens met deze uitleg van de NPR 9998.

Het ACVG bevestigde dat de stelling over de locatiespecifieke methode voor alle NLTH-analyses niet klopt. Met de extra uitleg die het ACVG daarbij heeft gegeven, kon de NCG aanvankelijk verder. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag heeft het ACVG een vervolgvraag van de NCG in behandeling.

2.2.3 Signaalfunctie
Wanneer het ACVG tijdens zijn werkzaamheden problemen, knelpunten of onduidelijkheden tegenkomt in de versterkingsoperatie, brengt het deze actief onder de aandacht van het betrokken ministerie. We noemen dit de signaalfunctie. In deze paragraaf lichten we twee onderwerpen toe waar het ACVG in 2024 vanuit deze rol mee aan de slag is gegaan.

Borgen van de veiligheid van magazijnstellingen in het aardbevingsgebied
In 2023 heeft het ACVG een verkenning uitgevoerd naar stellingen in gebouwen, zoals bijvoorbeeld bedrijfshallen. Onderzocht is in hoeverre gangbare magazijnstellingen, die niet aan de bovenzijde verbonden zijn aan de constructie, bestand zijn tegen seismische belastingen. Het resultaat van deze verkenning is in december 2023 met het Ministerie van EZK gedeeld.

In 2024 heeft het Ministerie van EZK dit signaal voortvarend opgepakt en verschillende acties uitgezet. Zo heeft het ministerie de NEN Norm Commissie Magazijnstellingen gevraagd om een reactie op het signaal van ACVG en het resultaat daarvan met ACVG gedeeld. De reactie is met het ACVG gedeeld en gaf volgens het ACVG geen aanleiding voor een vervolgactie.

Daarnaast heeft de Nederlandse Arbeidsinspectie op verzoek van het ministerie van EZK een verkenning uitgevoerd naar de aanwezigheid van stellingen in het aardbevingsgebied. Daaruit bleek dat er geen stellingen van 8,5 meter of hoger in het aardbevingsgebied aanwezig zijn. Desgevraagd heeft het ACVG de resultaten van deze verkenning bekeken en positief beoordeeld, wel is aandacht gevraagd voor stellingen van 3 meter of hoger die dusdanig zwaar belast zijn dat ze be- en ontladen worden met een heftruck, reachtruck of vergelijkbaar.

Onduidelijkheid in richtlijnen beoordeling aardbevingsrisico's industrie
Het ACVG heeft een signaal afgegeven over een onduidelijkheid in de richtlijnen waarin staat beschreven hoe de risico's van aardbevingen bij industrie beoordeeld kunnen worden. Dit signaal volgt op een eerder uitgebracht ACVG-advies over het gebruik van tijdvakken bij onder meer de industrie. Meer daarover leest u in het volgende hoofdstuk, paragraaf 3.2.

2.3 Overig werkzaamheden in 2024

Na de afgeronde werkzaamheden in de vorige paragrafen, bespreken we in deze paragraaf de lopende en overige activiteiten van het ACVG in 2024.

2.3.1 Betrokkenheid bij lopende initiatieven

Ontwikkeling van de integrale wandenaanpak

Het ACVG heeft in 2024 deelgenomen aan de stuurgroep en de technische overleggen over de integrale wandenaanpak, die TNO momenteel in opdracht van het ministerie van BZK ontwikkelt. Dit is een aanpak waarbij wandsoorten, zoals wanden die één- of tweezijdig zijn gesteund, op een uniforme manier worden beoordeeld tegen uit-het-vlak bezwijken. Bovendien kunnen van tevoren standaard versterkingsmaatregelen worden bepaald. Zo kan het proces van beoordelen en versterken sneller, uniformer en goedkoper verlopen.

Deelname aan het managementteam van het kennisprogramma GeoKennisNL

Eén van de 50 maatregelen die het kabinet in april 2023 heeft genomen in reactie op de Parlementaire Enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen is: 'Méér kennis, betere data en monitoring van mijnbouweffecten' (maatregel 49). Onderdeel van maatregel 49 is een samenhangend kennisprogramma: GeoKennisNL. Het ACVG wordt deelnemer van het bijbehorende managementteam. In dit managementteam gaat het ACVG helpen om te bepalen waar meer onderzoek nodig is. Daarbij zal het ACVG vooral een rol spelen in het verbinden van de kennis over ondergrondse bodembeweging en de effecten op de veiligheid van bebouwing boven de grond.

Het kennisprogramma wordt opgericht door het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, dat hiervoor in 2024 een kwartiermaker heeft aangesteld. In december 2024 heeft het ACVG een eerste kennismaking gehad met de kwartiermaker. Het ACVG vindt het belangrijk dat GeoKennisNL in 2025 daadwerkelijk van start gaat.

Deelname aan de Hoogambtelijke Commissie Groningen

Op verzoek van het ministerie van BZK heeft het ACVG in 2024 deelgenomen aan de Hoogambtelijke Commissie Groningen, samen met diverse ministeries, uitvoerende organisaties zoals het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en de NCG, en de toezichthouder SodM. De belangrijkste besproken onderwerpen zijn de doelstellingen in de Sociale en Economische Agenda en de voorgestelde wijzigingen in de Groningenwet (zie ook paragraaf 2.2.1 in dit jaarverslag). Ter voorbereiding van de Hoogambtelijke Commissie werd om de twee maanden een interdepartementaal overleg op ambtelijk niveau georganiseerd, waar het ondersteunend bureau van het ACVG bij aanwezig was.

Input voor de nationale aanpak funderingsproblematiek

Op 29 november 2024 heeft het ACVG deelgenomen aan een gesprekstafel over de nationale aanpak van de funderingsproblematiek. Aanleiding daarvoor is de opdracht van de ministeries van VRO, IenW en LVVN aan ABDTOP-consult om deze aanpak verder uit te werken en vorm te geven. In de bijeenkomst zijn met name de lessen van de aanpak van de schadeproblematiek in Groningen besproken.

2.3.2 Verkenning naar onderwerpen op eigen initiatief

Wanneer het ACVG vraagstukken rondom de versterkingsoperatie tegenkomt, kan het een korte verkenning uitvoeren om te bepalen of het onderwerp aanleiding geeft voor een signaal of een adviestraject. Niet elke verkenning leidt uiteindelijk tot een signaal of advies. Voor 2024 willen we één specifieke verkenning uitlichten, omdat een vervolg hierop in 2025 aannemelijk is:

Kwaliteit van versterkingsadviezen en op-normverklaringen

Vanaf medio 2024 ontving het ACVG signalen uit de regio en van maatschappelijke organisaties over mogelijk onvoldoende kwaliteit van versterkingsadviezen en op-normverklaringen voor woningen. Naar aanleiding hiervan is het ACVG een eerste verkenning gestart om te beoordelen of dit onderwerp de aandacht van het adviescollege vereist. In maart 2025 heeft het ACVG een adviesvraag van de staatssecretaris Herstel Groningen over dit onderwerp ontvangen.

2.3.3 Werkbezoeken, kennismakingsgesprekken en regulier overleg

Om goed op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in Groningen en wat er speelt, heeft het ACVG regelmatig contact met betrokkenen en plant het meerdere gesprekken en werkbezoeken per jaar. Deze bezoeken helpen ons

om de situatie ter plekke beter te begrijpen en direct in gesprek te gaan met uitvoerders, maatschappelijke organisaties, bewoners en eigenaren.

In juli 2024 bracht het ACVG, samen met het ondersteunend bureau, een werkbezoek aan Groningen. De eerste dag werd georganiseerd door de regio en bestond uit een toelichting op de versterkingsopgave door de gemeente Oldambt, gevolgd door een rondleiding langs diverse adressen. De tweede dag stond in het teken van kennismaking met de directie van de NCG en een bezoek aan het versterkingspunt in Ten Boer. Op beide dagen werden de verschillende uitdagingen in de versterkingsopgave besproken. Het ACVG kijkt terug op twee zeer waardevolle dagen, waarvan de inzichten zijn meegenomen in de verdere werkzaamheden.

Figuur 2 - Het ACVG op werkbezoek in Groningen

In 2024 verwelkomde het ACVG twee nieuwe leden, die nu werken volgens de verbrede taak van het college. Zij hebben verschillende kennismakingsgesprekken en werkbezoeken in Groningen georganiseerd, met een focus op twee belangrijke onderwerpen: de uitvoering van de versterkingsoperatie en het thema welzijn en welbevinden in relatie tot constructieve veiligheid. Bij de uitvoering van de versterking werden gesprekken gevoerd met onder andere de NCG, het IMG, ingenieursbureaus en aannemers. Het thema welzijn en welbevinden omvatte gesprekken met onder andere de kwartiermaker voor de Sociale Agenda, de secretaris van de tafel Sociaal en Gezondheid, de directeur van Stut-en-Steun en het Kennisplatform Leefbaar en Kansrijk Groningen.

Buiten Groningen heeft het ACVG ook verschillende kennismakingsgesprekken gevoerd, mede door de veranderingen in zowel het college als de bestuurlijke organisatie rondom Groningen. Medio 2024 werd een nieuw kabinet beëdigd en de verantwoordelijkheid voor de versterkingsoperatie overgedragen van het ministerie van EZK naar het ministerie van BZK. Dit bracht een nieuwe staatssecretaris en nieuwe gezichten aan de overlegtafels. Het ACVG heeft in 2024 kennismakingsgesprekken gevoerd met de staatssecretaris Herstel Groningen en de ambtelijke top, waaronder de betrokken directeur-generaal, directeuren en ondersteuners. Het ACVG hoopt de goede samenwerking met het ministerie van EZK voort te zetten met het nieuwe verantwoordelijke ministerie.

Figuur 3 - Kennismakingsgesprek ACVG - Staatssecretaris Herstel Groningen

Daarnaast had het ACVG, zoals in voorgaande jaren, regelmatig overleg met het ministerie van BZK en andere belangrijke partijen zoals de NCG, het Ondersteunend Bureau Gaswinning Groningen, regionale bestuurders, het SodM en maatschappelijke organisaties zoals het Groninger Gasberaad en de Groninger Bodem Beweging.

De adviestrajecten liepen uiteraard parallel aan deze activiteiten.

3 Opvolging van adviezen uit voorgaande jaren

Het ACVG blijft de opvolging van de adviezen volgen. Zo weten we of onze adviezen hun doel bereiken en kunnen we actie ondernemen als we denken dat het nodig is. Ook blijft het ACVG beschikbaar voor vragen van partijen die voor de opvolging zorgen.

In dit hoofdstuk beschrijven we de opvolging van twee adviezen die wij in 2023 hebben uitgebracht:

- Veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie (februari 2023)
- Toepassing Tijdvak 6 (augustus 2023)

We gaan voor elk onderwerp kort in op de vraag, welk advies wij hebben gegeven en wat er daarna met het advies is gebeurd.

3.1 Veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie

Waar ging de adviesvraag over?
In dit advies ging het ACVG in op de volgende vragen:

- Is het voldoende aannemelijk dat de gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie in het Groningse aardbevingsgebied aan de veiligheidsnorm voldoen?
- En, als dit niet zo is, hoe kunnen eventuele risicovolle gebouwen in beeld worden gebracht?

Een gebouw zit 'in de scope van de versterkingsoperatie' als deze in de werkvoorraad van de NCG is opgenomen. Deze gebouwen worden beoordeeld of ze aan de veiligheidsnorm voldoen, en als dat niet het geval is, worden ze versterkt. Gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie krijgen deze beoordeling niet.

De vragen zijn in september 2021 aan het ACVG gesteld door de toenmalige Minister van EZK en de Minister van BZK. De aanleiding hiervoor kwam vanuit een gedeelde behoefte van bewoners, de regionale overheden en rijksoverheid om meer duidelijkheid te scheppen voor de eigenaren en bewoners van de gebouwen buiten de scope.

Wat heeft het ACVG geadviseerd?
Onze conclusie en aanbevelingen zijn in de figuur hieronder samengevat:

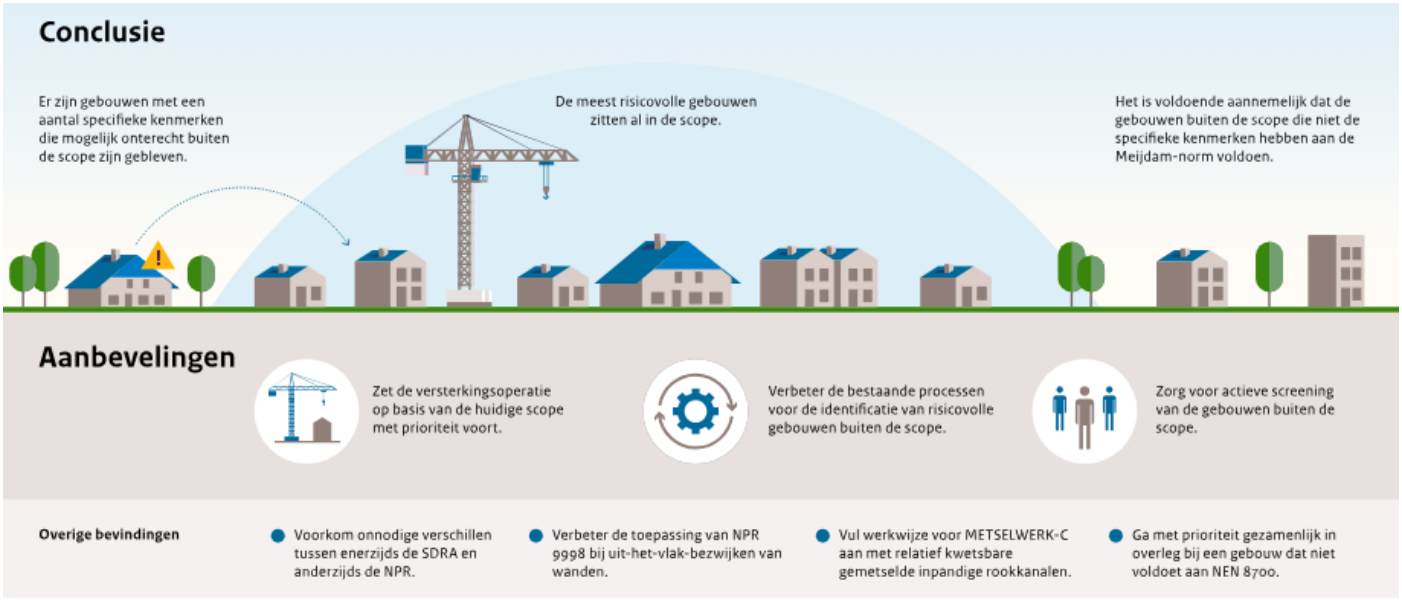

Na uitvoerig onderzoek is het ACVG tot de conclusie gekomen dat de meest risicovolle gebouwen al in de scope zitten. We vonden dan ook dat de huidige versterkingsoperatie met volle kracht moest worden voortgezet.

Maar het ACVG heeft ook geconcludeerd dat het niet aannemelijk is dat alle gebouwen buiten de scope voldoende veilig zijn. Uit ons onderzoek bleek namelijk dat daar gebouwen staan - met een bepaald type metselwerkwand of

rookkanaal - die mogelijk kwetsbaar zijn bij een aardbeving. Dat geldt ook voor gebouwen buiten de scope die in de loop van de tijd zijn verzwakt door schade of een verbouwing.

Het ACVG heeft daarnaast bestudeerd of de manier waarop mogelijke risicovolle gebouwen nu worden opgespoord goed werkt. We hebben vastgesteld dat een aantal van de huidige processen moest worden verbeterd, vooral het Loket Opname Op Verzoek. Zo kunnen gebouwen die misschien niet aan de norm voldoen alsnog in de scope terechtkomen.

We hebben ook geadviseerd dat de overheid actief op zoek moest gaan naar gebouwen buiten de scope die mogelijk een risico lopen, omdat zij kwetsbare metselwerkwanden en/of rookkanalen hebben. Deze zoekactie ('screening') kan zich in eerste instantie richten op oudere woningen, klassieke boerderijen en relatief hoge hallen of gebouwen met vides in de kern van het aardbevingsgebied.

Wat is er na het uitbrengen van het advies gebeurd?
Op 22 februari 2023 hebben wij ons advies 'Veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie'[11] uitgebracht aan de toenmalige staatssecretaris Mijnbouw, dhr. Vijlbrief.

Een dag later, op 23 februari 2023, heeft het SodM via een bericht op zijn website laten weten onze conclusie en aanbevelingen te onderschrijven. De regio (dit is de Provincie Groningen en de betrokken burgemeesters en wethouders) heeft diezelfde dag ook zijn standpunt gedeeld: waar het ACVG een gerichte zoekactie adviseert naar gebouwen met specifieke kenmerken, wil de regio dat álle panden in het bevingsgebied geïnspecteerd worden. Ze dringen aan op het opzetten van een nauwkeurig inspectieprogramma waar een goede balans is tussen snelheid en zorgvuldigheid.

Op 14 maart 2023 heeft de staatssecretaris ons advies met een begeleidende brief[12] naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarin liet hij weten dat hij het advies van het ACVG overneemt.

In vervolg op deze brief hebben het IMG en de NCG verschillende acties opgezet om risicovolle gebouwen buiten de scope op te zoeken en op te nemen in de werkvoorraad van de NCG. De staatssecretaris Herstel Groningen heeft in zijn beleidsbrief[13] van 24 januari 2025 aan de Tweede Kamer laten weten dat hij de voortgang hiervan nauwgezet in de gaten houdt en bespreekt met het ACVG en het SodM. Tot nu toe zijn 36 adressen, die één of meer van de vier specifieke kenmerken hebben, opgenomen in de scope. Zij worden nu beoordeeld. Het ACVG wacht de resultaten van deze beoordelingen met interesse af.

Ook heeft de staatssecretaris in deze beleidsbrief toegezegd om de communicatie richting bewoners over het aanmelden van woningen bij het Loket Opname Op Verzoek meer pro-actief op te pakken. Het is het ACVG niet bekend of de geadviseerde verbeteringen aan het proces bij het Loket Opname Op Verzoek bij de NCG zijn opgepakt.

Tot slot is gebleken dat de regio nog niet is gerustgesteld dat alle mogelijk onveilige gebouwen in de scope van de versterkingsoperatie zitten. De staatssecretaris heeft toegezegd dit signaal met de regio beter te doorgronden en vervolgens te bezien of dat nieuwe inzichten biedt die om aanvullende actie(s) vragen. De staatssecretaris heeft hiervoor een nadere analyse beloofd, waarover nog een gesprek met de regio, het ACVG, het SodM en de NCG zal plaatsvinden.

3.2 Toepassing Tijdvak 6

Waar ging de adviesvraag over?
Het ACVG heeft op verzoek van de toenmalige staatssecretaris Mijnbouw, dhr. Vijlbrief, onderzocht of tijdvak 6 na 1 oktober 2023 kan worden gebruikt voor het bepalen van de aardbevingsbelasting. De staatssecretaris heeft ons hierover op 22 februari 2023 advies gevraagd.

Om te begrijpen waar deze adviesvraag over ging, leggen we eerst uit wat een tijdvak is. Voor de veiligheid van de inwoners in het Groningse aardbevingsgebied wordt beoordeeld of de gebouwen en de chemische industrie

[11] Adviescollege Veiligheid Groningen (22 februari 2023). *Veiligheid van gebouwen buiten de scope van de versterkingsoperatie.* Adviesrapport, kenmerk ACVG202302-02.
[12] Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (14 maart 2023). *Aanbieding ACVG-rapport + kwaliteitstoets typologische beoordelingen NCG.* Kamerbrief, referentie PDGGO-DVPG / 26238020.
[13] Staatssecretaris Herstel Groningen (24 januari 2025). *Beleidsbrief versterken.* Kamerbrief, referentie 2025-0000041335.

(bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen) aan de veiligheidsnorm voldoen. Daarbij spelen onder meer het type constructie en de grootte van de aardbevingsbelasting een rol. Deze aardbevingsbelasting wordt beschreven in zogenoemde 'tijdvakken'.

In een tijdvak is per locatie en voor een bepaalde periode het dreigingsniveau in het aardbevingsgebied vermeld. De tijdvakken zijn gekoppeld aan de afbouw van de gaswinning. Als de gaswinning daalt, neemt ook het dreigingsniveau en zodoende de aardbevingsbelasting af. Ten tijde van het opstellen van het advies werd tijdvak 5 gebruikt bij beoordelingen.

Wat heeft het ACVG geadviseerd?
Het ACVG is tot de conclusie gekomen dat voor de gebouwen in het Groningse aardbevingsgebied tijdvak 5 op dat moment het best passend was. Om onrust, onzekerheid en moeilijk uitlegbare verschillen te voorkomen adviseerden we om tijdvak 5 ook het uitgangspunt te houden voor de resterende duur van de versterkingsoperatie.

Voor industrie adviseerden wij om vooralsnog tijdvak 5 te handhaven en na een jaar een nieuwe uitspraak te doen. Naar verwachting zouden begin 2024 de uitkomsten bekend zijn van onderzoeken naar het hoger dan verwachte aantal bevingen in de afgelopen drie jaar en naar het seismologisch model. Deze onderzoeken worden in opdracht van het SodM uitgevoerd door de NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij) en TNO en bieden belangrijke informatie die we bij het nieuwe advies willen betrekken. In de tussentijd kan de industrie onder voorwaarden maatwerk toepassen. Daarnaast hebben we een belangrijke opmerking gemaakt over de zorgplicht van de industrie. Het zogenaamde 'toetskader industrie' beschrijft een grens waarbinnen wel - of juist niet - de veiligheid in relatie tot aardbevingsrisico's moet worden beoordeeld. Het ACVG was er niet van overtuigd dat de zorgplicht van de industrie buiten die grens voldoende garantie bood voor de veiligheid.

Wat is er na het uitbrengen van het advies gebeurd?
Op 18 augustus 2023 hebben wij ons advies 'Toepassing tijdvak 6'[14] uitgebracht aan de staatssecretaris Mijnbouw, dhr. Vijlbrief.

Kort daarop heeft het SodM zijn reactie[15] op het conceptadvies, dat we eerder ter consultatie met het SodM hadden gedeeld, op zijn website gezet. Daarin schrijft het SodM het eens te zijn te zijn met het advies van het ACVG om voor de versterking van gebouwen tijdvak 5 te blijven hanteren. Voor de industrie geeft het SodM aan wel tijdvak 6 toepasbaar te vinden.

Ook hebben de Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta (SBE) in een brief[16] aan staatssecretaris Vijlbrief gereageerd op het ACVG-advies. Zij schrijven dat uitvoering van het advies grote gevolgen heeft voor de industrie in het aardbevingsgebied in verband met reeds gestarte projecten op basis van tijdvak 6. Daarnaast zou niet overgaan naar tijdvak 6 nadelige invloed hebben op nieuwe projecten en investeringen. Het doorzetten van de huidige verplichting voor bedrijven (tijdvak 5) na 1 oktober 2023, is volgens SBE niet proportioneel.

Op 27 september 2023 heeft de staatssecretaris ons advies met een begeleidende brief[17] naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarin liet hij weten dat hij het advies van het ACVG overneemt. Hij schrijft ook dat hij met het ACVG in gesprek gaat over wat wij exact onder maatwerk verstaan. Daarnaast kondigt hij een gesprek aan met toezichthouders, het SodM en de stuurgroep industrie hoe het komende jaar, tot het nieuwe advies van het ACVG over tijdvak 6 is gegeven, het maatwerk in de praktijk kan worden toegepast. Tevens zegt hij toe om de kosten die gemaakt worden bij de toepassing van tijdvak 5 te vergoeden.

Het besluit van de staatssecretaris heeft tot verschillende acties geleid:
- Op 1 januari 2024 is de Webtool NPR 9998 aangepast die inzicht biedt in de seismische belasting die per locatie in Groningen gebruikt kan worden bij beoordelingen. De Webtool NPR 9998 heeft tijdvak 5 (t5) nu als standaard beginwaarde.
- Ook is de beleidsregel 'vergoeding kosten aardbevingsbestendige industrie Groningen 2023' in december 2023 aangepast. Tijdvak 5 blijft met deze aanpassing voorlopig het uitgangspunt voor de beoordeling van

[14] Adviescollege Veiligheid Groningen (18 augustus 2023). *Toepassing Tijdvak 6*. Adviesrapport, kenmerk ACVG202308-01.
[15] Staatstoezicht op de Mijnen (19 juli 2023*). Reactie SodM op ACVG-advies over de toepassing van tijdvakken in de versterkingsopgave.* Brief, kenmerk 33871189.
[16] Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta (11 september 2023). *Reactie (concept)advies ACVG inzake toepassing tijdvak 6 – juni 2023.* Brief, kenmerk SBE/23-15.
[17] Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (27 september 2023). *Advies ACVG tijdvakken.* Kamerbrief, referentie PDGGO / 36166935.

de industrie en er kan een vergoeding aangevraagd worden voor de eventuele kosten die de industrie hiervoor maakt.
- Op verzoek van BZK heeft het ACVG medio 2024 een appreciatie gegeven van een mogelijke uitwerking van maatwerk, het zogenaamde 'Maatwerk Instrument'. Het ACVG heeft enkele op- en aanmerkingen gegeven.
- Op 22 januari 2025 is de beleidsregel 'vergoeding kosten aardbevingsbestendige industrie Groningen 2023' weer aangepast. De begripsbepaling van tijdvak vervalt en het *Supplement toetsing 2024* (voorheen in de concepten '*maatwerk instrument*' genoemd) is toegevoegd als aanvulling op het bestaande toetskader voor de beoordeling van industriële installaties of gebouwen.
- Het ACVG heeft zich verder verdiept in de richtlijnen waarin staat hoe de risico's van aardbevingen bij industrie beoordeeld kunnen worden. Met een brief heeft het ACVG het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in december 2024 gewezen op een onduidelijkheid in deze richtlijnen. Door deze te verhelderen, kan de veiligheid beter worden geborgd.

In tegenstelling tot de oorspronkelijke verwachting, heeft het ACVG in 2024 geen nieuwe adviesvraag ontvangen voor het gebruik van tijdvak 6 door de industrie per 1 oktober 2024. De uitkomsten van de onderzoeken in opdracht van het SodM en de reactie daarop zijn nog niet bekend. Zoals in ons werkprogramma voor 2025 staat, verwacht het ACVG een adviesverzoek van de staatssecretaris Herstel Groningen zodra deze documenten beschikbaar zijn.

4 Financiële verantwoording

Het ACVG heeft voor 2024 financiële middelen ontvangen van het ministerie van EZK om zijn taken uit te voeren. Deze middelen bieden het ACVG de ruimte om de werkzaamheden binnen de gestelde kaders te organiseren.

Het ACVG wordt ambtelijk ondersteund door medewerkers die een aanstelling hebben bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Zij opereren inhoudelijk onder het gezag van het ACVG. Daarnaast ondersteunt RVO het adviescollege op het gebied van huisvesting, procesbeheer, financiën, ICT en juridische zaken. RVO belast de opdrachtgenerieke kosten en personele inzet alleen door aan de opdrachtgever als die van de desbetreffende dienstverlening gebruik maakt. RVO noemt dit Gemeenschappelijke Informatievoorziening en Dienstverlening. Doorbelasting vindt plaats op niveau van het opdrachtgevende departement via een vooraf vastgesteld bedrag. Deze kosten zijn daarom niet opgenomen in onderstaande tabel van de begroting ACVG 2024.

In 2024 is een budget toegekend van € 2.782.000. Het ACVG heeft in totaal € 1.867.372 aan uitgaven gerealiseerd.

Deze realisatie laat zich door verschillende factoren verklaren, waaronder:

- In de begroting is uitgegaan van maximale bezetting van het bureau. Gedurende het jaar zijn diverse wervingstrajecten gestart, waarvan een aantal eind 2024 nog niet waren afgerond of tot nieuwe ambtelijke ondersteuning hadden geleid.
- De realisatie van de vacatiegelden is lager uitgevallen. Wij zijn in onze begroting uitgegaan van een volledige bezetting van het college vanaf de start van het jaar en maximale vergoedingen. De nieuw geworven leden zijn later in het jaar begonnen, en hun vergoedingen zijn vastgesteld na verdere afstemming, wat meer helderheid bracht over de uiteindelijke bedragen.
- Wij kunnen voor ons werk specialistische experts nodig hebben met kennis en deskundigheid op een zeer specifiek werkgebied. Wij hebben hiervoor een voldoende ruim budget beschikbaar om tegemoet te kunnen komen aan verwachte en onverwachte vragen of ontwikkelingen in adviestrajecten. In 2024 bleek het bij de werkzaamheden die wij uitvoerden slechts beperkt nodig om dit budget in te zetten.
- Overige ondersteuning van het ACVG door RVO bestaat uit onder andere inzet van communicatiemiddelen, beheer van de website, ondersteuning op facilitair vlak, huisvesting, ICT, etc. Doordat het onder meer niet nodig bleek om uitgebreide externe communicatiemiddelen in te zetten in 2024 zijn deze kosten lager uitgevallen.

Realisatie begroting ACVG 2024	**Budget** (x € 1.000)	**Realisatie** (x € 1.000)
Ondersteuning ACVG door RVO	1.960	1.242
waarvan ambtelijke ondersteuning	*1.790*	*1.209*
Vacatiegelden college	459	304
Uitbesteding deskundigen (specialistische kennis)	363	69
Totaal	**2.782**	**1.615**

Afkortingenlijst

ACVG	Adviescollege Veiligheid Groningen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
GID	Gemeenschappelijke Informatievoorziening en Dienstverlening
IMG	Instituut Mijnbouwschade Groningen
NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij
NCG	Nationaal Coördinator Groningen
NPR	Nederlandse Praktijk Richtlijn
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SodM	Staatstoezicht op de Mijnen
TNO	Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek

Begrippenlijst

Loket Opname Op Verzoek	Het loket waar gebouweigenaren een opname kunnen aanvragen, als zij twijfelen over de veiligheid van hun gebouw dat niet tot de scope behoort. Het loket is een onderdeel van de NCG.
Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998	De NPR 9998 beschrijft (reken)methoden waarmee constructeurs kunnen vaststellen of gebouwen, al dan niet na versterkingsmaatregelen, voldoende aardbevingsbestendig zijn.
Praktijkaanpak	Eén van de maatregelen in het Versnellingspakket van 23 januari 2020, waarbij de beoordeling van de veiligheid plus het ontwerp van de uitvoering van de versterking in één hand worden gehouden. Het proces kan ook sneller verlopen dankzij het oordeel van ervaren deskundigen en een gelaagde werkwijze.
Scope (van de versterkingsoperatie)	De werklijst van (op peildatum 31 december 2024: 27.713) adressen in Groningen die bouwkundig worden opgenomen en vervolgens worden beoordeeld op hun veiligheid bij aardbevingen. De lijst van adressen wordt beheerd door de NCG die de opname, beoordeling en eventuele versterking van de adressen uitvoert. De scope is geen vaststaand gegeven, maar een lijst die nog steeds wordt aangevuld, hoewel steeds minder.
Tijdvak	De seismische dreiging hangt mede af van het niveau van de gaswinning. De gaswinning neemt af in de tijd. De NPR-webtool onderscheidt zes tijdvakken waarvoor de seismische dreiging is berekend.
Typologieaanpak	Een methode waarbij gebruik wordt gemaakt van standaardtypen gebouwen om te beoordelen of een individueel gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet en - indien nodig en beschikbaar- standaardmaatregelen voorschrijft om een gebouw te versterken.
Uit-het-vlak	Een term die een richting loodrecht op een vlakvormig constructief element aangeeft. Zo belast de wind die tegen een wand blaast de wand uit-het-vlak.
Veiligheidsnorm	Ieder persoon mag per jaar maximaal een kans van 1 op 100.000 hebben om bij een aardbeving te overlijden door het instorten van een gebouw, of afbrokkeling van onderdelen daarvan, zoals een schoorsteen.

Adviescollege Veiligheid Groningen
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
contact@adviescollegeveiligheidgroningen.nl
T 088-0422777
www.adviescollegeveiligheidgroningen.nl

© Adviescollege Veiligheid Groningen
Maart 2025